

Sjećanje na profesora Stjepana Škreblina



Vladimir Devidé, Zagreb

Mislim da većina ljudi koji su završili neke škole ima među bivšim učiteljima profesore koje je pojedini od njih posebno cijenio i volio: bilo zbog njihovih predavanja, bilo zbog odnosa prema đacima, bilo zbog nekoga njihova rada izvan škole – ili zbog svega toga zajedno.

Za mene je među takvim mojim učiteljima bio u prvom redu i na najvišem mjestu profesor Stjepan Škreblin. Tijekom tadašnjih (od godine 1936. do 1944.) osam godina gimnazije, koju sam polazio na I. muškoj realnoj gimnaziji (koja se tada nalazila na Rooseveltovu trgu, gdje je sada muzej *Mimara*), izmijenjalo nam se iz matematike nekoliko nastavnika: prof. Josip Lukatela, prof. Stjepan Škarica, prof. Branko Pavlović i prof. Stjepan Škreblin, koji nam je posljednje dvije godine, u VII. i VIII. razredu, bio i razrednik.

Prof. Škreblin rođen je 10. prosinca 1888. godine u Pregradi (Hrvatsko Zagorje), a umro je 19. rujna 1982. u Zagrebu. Tijekom čitava toga dugog života od devet i pol desetljeća nije prestao raditi ni u dubokoj starosti, kad je već četvrt stoljeća bio u mirovini. Već kao mladi nastavnik izuzetno se angažirao u pisanju izvornih matematičkih

udžbenika koji su bili puni njegovih doprinosa – i u koncepciji, i u izboru građe, i u načinu izlaganja, i u zadacima i primjerima. . . . Ukupno je izašlo više od 150 izdanja njegovih udžbenika matematike za srednje škole! Kao nastavnik radio je na gimnazijama i na Visokoj pedagoškoj školi.

Kada je 1925. godine, u povodu tisućljeća obljetnice Hrvatskog kraljevstva (stupanja na prijesto kralja Tomislava) izišla knjiga *Znameniti i zaslužni Hrvati*, našao je tamo svoje mjesto i profesor Škreblin, iako mu je tada bilo tek 37 godina.

Pored pisanja mnogobrojnih udžbenika i nastavnog rada, prof. Škreblin je posebno zaslužan za “Matematičko fizički list za učenike srednjih škola” – od kako je taj list počeo izlaziti 1950. godine, prof. Škreblin bio mu je najprije tehnički urednik, a od 1956. godine do kraja života, preko četvrt stoljeća, bio je glavni urednik tog lista koji je već tada odigrao znatnu i važnu ulogu u animiranju nadarenih učenika i učenica da se posvete matematici. Osobno poznajem nekolicinu kasnijih profesora matematike na našim gimnazijama i sveučilištima kojima je “Ma-

tematičko fizički list” bio taj zbog kojega su se odlučili na studij matematike.

Kao čovjek, Stjepan Škreblin bio je vrlo blag i drag. Često se znao našaliti. Kad bismo za odmora jurnuli prema katedri da u razrednoj knjizi pogledamo kakve su nam ocjene i zapitkivali profesora Škreblina o tome, znao je reći: *Nemojte me opsjedati – niti sam tvrđava, niti sam ljepotica.* – sve to, dakako, u šali. I ipak, u nekom je smislu on bio upravo to: i tvrđava i ljepotica.

Bio je tvrđava istine u kojoj je svaki je svaki njegov mladi đak našao siguran zaklon u onim teškim i mučnim vremenima drugog svjetskog rata od 1941. do 1944. godine, u časovima sumnje i iskušenja, kada su padale i bombe i ljudi – i njihova srca a i njihove glave. A bio je i ljepotica čija je ljepota u tome da je i drugima otvorila oči da vide sve što je zaista i neprolazno lijepo: i ljepotu nekog matematičkog izvoda ili dokaza, i ljepotu riječi, misli i djela, i sve ostale ljepote koje se poput slapa kapi slijevaju u ocean čudesne i čarobne ljepote što je, ili bi to barem trebao biti, ovaj naš – za nekog kraći, a za nekog dulji – život na zemlji.

Kad sam saznao da je profesor Škreblin umro, želio sam još jednom čuti njegov glas s magnetofonske trake što smo je snimili na proslavi dvadeset i pete obljetnice mature, kada je, trinaest godina prije svoje smrti, rekao: *Što mislite, kolike su to plejade đaka prošle kroz moje ruke, koliko sam ja tu inteligentnih đaka vidio, koliko sam vidio pametnih đaka, sve moguće vrste đaka, sve sam ih dobro upamtio. Ja sam među svojim đacima imao ljude koji su kasnije postali kardinali, među mojim su đacima bili budući ministri vanjskih poslova i ne znam kakve sve ličnosti.*

I još se nadovezao:

Pravo životno zadovoljstvo i iskrena radost može doći jedino kao rezultat marljivog rada, ustrajnog učenja i temeljitoga poučavanja. Kad si čovjek postavi cilj koji je plemenit, koji je lijep, on ide prema tome cilju

s punim zadovoljstvom, s najvećom srećom i najvećim užitkom.

I zaista, sve što je profesor Škreblin činio, sve je to bilo usmjereno jedino na dobrobit njegovih đaka i, time, na dobrobit naše domovine čiji su to đaci bili. Nikad ništa nije bilo usmjereno ičemu za nj osobno, čak ni zbog priznanja. Takva je dobio dva, nagradu *Ivan Filipović* kao angažiranom nastavniku i *Davorin Trstenjak* za životno djelo – a zaslužio je nesumnjivo mnogo, mnogo više.

Koliko je profesor Škreblin znao biti zadubljen u matematiku, pokazuje i ova, navodno istinita, anegdota: Jednom prilikom, kad je autobusom putovao u svoju rodnu Pregradu, rješavao je putem neke matematičke zadatke, povremeno odsutno pogledavajući kroz prozor. To se nekom milicionaru učinilo sumnjivim, pa ga je skinuo s autobusa i ispitivao o tima njegovim čudnim “šifriranim zabilješkama” kojima, mislio je taj, bilježi neki tajni špijunski izvještaj.

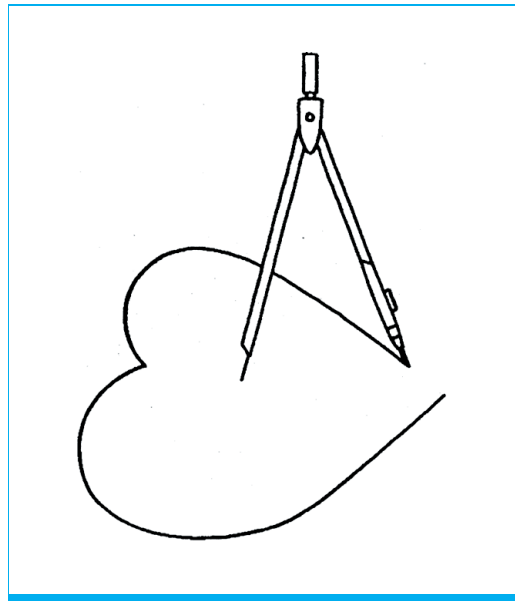
Kad sam govorio na pogrebu profesora Škreblina, rekao sam i ovo: *Ja nemam ni ovlasti ni prava da se od Vas oprostim u ime svih onih tisuća i tisuća Vaših učenika i učenica koji su tijekom kakvih pedesetak generacija slušali Vaša predavanja – mogu Vam jedino u svoje ime reći žalosni “zbogom” – kad već ne može biti drukčije – znajući da bi se tome pridružile sve one tisuće i tisuće Vaših bivših đaka.*

Jer, tko god je pažljivo slušao Vaša predavanja, naučio je odatle mnogo više nego se odnosilo na sâm Vaš predmet – kao svaki dobar i istinski profesor znali ste i pomagali drugima da spoznaju što je u životu važnije i vrednije, a što je manje važno i manje vrijedno. Tokom Vašeg dugog života prošle su i nestale carevine i kraljevine, a Vi ste ipak uvijek ostali mladi u duhu i u srcu, u svemu što ste mislili, govorili i činili. Niste mirovali ni pošto ste već dugo bili u takozvanoj mirovini i sa svojega sam prozora u kuhinji mogao gledati kako se tek duboko u noći gasi svjetlo u Vašoj radnoj sobi. Tek bi tada Vašu


kuću obavio mrak i onda bi još jedino ulična svjetiljka obasjavala ruže u njezinu vrtu – ruže, potomke onih ruža što nam ih je dala Vaša draga supruga da ih stavimo na stol za kojim smo s Vama, kao našim razrednikom i profesorom, proslavili maturalsku večeru prije četrdesetak godina.

I evo sada, kad smo Vas došli ispratiti, mnogi i mnogi Vaši bivši učenici, primite, molimo Vas, kao naš posljednji poklon uvjerenje da će i mnogi mladi, koji su premladi a da bi bili mogli slušati Vaša predavanja, da će, posredno, i oni postati Vašim učenicima. Jer svaki pravi učitelj stječe učenike i pošto je sâm već otišao.


U tom smislu svi mi i bogati baštinci profesora Stjepana Škreblina. On je svakako jedna od osoba koju smo upoznali i za koje poznanstvo možemo osjećati da je jedan od susreta što smo ga imali u životu za koji je bilo vrijedno živjeti.



Karikatura: Simon Mr, Slovačka



tko?



što?

Otvorile je školu matematike i informatike

kada?

Ove školske godine

gdje?

Draškovićeva 33, Zagreb

zašto?

Zašto ne??!!

ŠKOLA MATEMATIKE I INFORMATIKE

Element plus, škola matematike i informatike, namijenjena je svima koji žele naučiti više i bolje.

Tečajevi su organizirani kroz prvo i drugo polugodište, u trajanju od 14 tjedana s 2 sata tjedno. Informatička škola radi cjelodnevno, s umreženim računalima i pristupom svjetskim mrežama.

Kapaciteti škole su ograničeni. Informirajte se i rezervirajte svoje mjesto na vrijeme.

Draškovićeva 33, 1. kat
Informacije:
37-777-44
37-777-37

Dodajte svom znanju još jedan plus. Dodite u školu Element plus. Ako Vas pitaju zašto? recite samo - zašto ne!